

SVYTURIYS

LEIDŽIA ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

REDACCION y
ADMINISTRACION
c. Olavarria
— 882 —
Buenos Aires
Abierta de 8 a 12
y 18 a 20 horas

Semanario Lituano "EL FARO"
Fundado el 2 de Agosto de 1930.
EDITA CONF. CATOLICA LITUANA

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Įsteigtas 1930 met. rugpiučio 2 d.
REDAGUOJA REDAKCINE KOMISIJA

Correo
Argentina

Concesión 1075

FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA

METAI VIII BUENOS AIRES Ketvirtadienis, Octubre = Spalių 21 d., 1937 Nr. 346

Kaina metams: \$ 4.00. Pusmečiui: \$ 2.00
Trims mėn. \$ 1.—; — Ato. Nr. 10

Lietuviai Argentinos Eukaristiniame Kongrese

Visa Argentina sukruto, sujudo, suskubo į antrą tautinį Eukaristinį Kongresą. Tūkstančiai tikinčiųjų, argentiniečių ir svečių, iš įvairių įvairiausių vietovių ir ilgiausiomis vartinėmis, traukė į Stebuklingosios Panelės vadro miestą, Argentinos šventovę, į Lukaną. Ir kaip visuomet, lietuviai katalikai taip pat atliko savo pareigą ir gausiu būriu atkeliavę į Lukaną, pagarbino V. Jėzų Eukaristijoje ir pasimeldę prie stebuklingojo Mergelės paveiklo už mūsų pavergtos sostinės išlaisvinimą, didingose bazilikos sienose paliko gražią bronzinę lentą kaip amžiną lietuvių paminklą Eukaristiniui Kongresui ir Šv. Paneli Marijai.

KELIONE

Šį sykį kaž kodėl lietuviai netaip gausiai kaip kad buvo manyta, dalyvavo šiame suvažiavime. Tačiau, kartu, organizuotai, dalyvavo virš šimto dvidešimties žmonių.

Traukinys turėjo išvažiuoto šešiose ir trisdešimt penkios minutės, bet išėjo beveik dvidešimt minučių ankščiau. Kiti dar nebuvo atvažiavę stotin, todėl turėjo keliauti kitu traukiniu. Bet Lukane, stotyje, visi gražiai susiorganizavo ir vėliau paskui, nusekė į Baziliką.

MISIOS LIETUVIAMS LUKANO

Devyniose ryto, lietuvių koralų kapelionas kun. Juozapas Janilionis atlaikė lietuviams maldininkams mišias. Beveik visi atliko ar buvo atlikę išpažintį ir pasistiprino Angelų Duona. Nepaprastai gražiai ir vieningai pasirodė šv. Cecilijos choras.

PONTIFICALĖS MISIOS

Vos užsibaigė mišios bazilikoje, visi skubėjo į Belgrano aikštę. Gražiai papuostas altorius, buvo iš visų pusių tūkstančių žmonių apsuptas.

Naujai daroma gatvė, priminė Palermo esančią alėją Sarmiento, Tarptautinio Kongreso metu. Specialiai paruoštos ložose, užėmė vietas garbingi valdžios vyrai: valstybės prezidentas ir visi vyk-

rengė apeigų drabužiais, ir tuoj po to, prasidėjo pontificalės mišios.

Villa Devoto ir šv. Juozo Lukano kunigų seminarijų choras, monsenijorų Solari ir Toscano diriguojami, giedojo Introitus, Angelų Mišias, gražius himnus Euka-

ji palaiminimą ir skirstėsi pietų. LENTOS PAŠVENTINIMAS

Bet ne lietuviams buvo skirtas pašventinimas. Tuoj po palaiminimo, susirinko Mergelės koplyčioje. Čia J. E. La Platos pagalbinis vyskupas A. Serafini, kun. J. Janilioniui asistuojant, pašventino paminklinę lentą. Pabuvo kūmais, konsularinio skyriaus vedėjas p. p. J. Ku-

Po pamokslų buvo paskelbta Vilniaus Malda (žiūrėk pereitą SVYTURIJ) kurioje pasižadama ir savo gyvybę paaukuoti, jei tik to pareikalaus Vilniaus laisvė.

Po trumpo susikaupimo, maldininkai skirstėsi pietų, prieš tai dar sudėję duosnią auką pamin-

POILSIS

klinės lentos išlaidoms padengti.

Ne lengva buvo rasti vietas atsisėsti ir paužkandžiauti. Visa parapijos skirta maldininkams užėgė buvo kimšte prikimšta žmonių. Lietuviai, kurie dalyvavo Vilniaus dienos priminime, skubėjo į Lukano paupį. Tačiau ir ten daug reikėjo pavaikščioti, kol susirado tinkamesnes vietas. Nors saulė ne sirodė, ir dangus rūstus atrodė, kaip gražią vasaros dieną visi susėdo gražioj pievoj ir stiprinosi, daugiausia iš namų atsigabentais valgiais.

VYRU EISENA

Lygiai antrą valandą, visi vyrai su savo vėliavomis ir ženklais rinkosi Colon aikštėje. Lietuviai truputį pasivėlavo, tačiau dar gavo įsisukverbtį geroj vietoj. Visi žygiavo į Belgrano aikštę. Tenai,

LIETUVIŲ MALDININKŲ DALIS LUKANO BAZILIKOJE PAŠVENTINUS ATSIMINIMO LENTĄ. VIDURY MATOME J. E. LA PLATOS VYSKUPĄ SERAFINI, KOLONIJOS KAPELIONĄ KUN. J. JANILIONĮ, LIETUVOS KONSULĄ P. J. KUČINSKĄ SU PONIA IR KT.

domosios valdžios ministrai; ke turį provincijų gubernatoriai su savo ministrais ir daug aukštų valdininkų.

Tuoj po dešimtos valandos, iš bazilikos išėjo Jo šventenybė, Romos Popiežiaus Pijaus vienuoliktojo atstovas, Jo Eminencija Buenos Aires arkivyskupas Argentinos primatas, kardenolas A. Copello, virš trisdešimties vyskupų bei garbingų dvasiškių lydimas priėjo improvizuotą altorių. Po minutės susikaupimo, vyskupų atsistojimas mons. Copello persi-

ristijos garbei ir specialiai sukomponuotą 50 metų sukaktuvių nuo Marijos vainikavimo progą, giesmę "Tota pulchra es." Sostinės policijos orkestras pritarė giesmininkams.

Minia pamaldingai išlausė pamokslą ir mišias.

Po mišių buvo paskaitytas dekretas, kuriuomi kardenolas Copello, šventojo Tėvo vardu, suteikė visuotinus atlaidus visiems dalyvavusiems kongrese ir priėmusiems šv. Sakramentą.

Maldininkai priėmė apaštališką

NAUJAS VELIAVAS PAŠVENTINUS SANTA LUCIA BAŽNYČIOJE. PRIE VELIAVŲ STOVĖ KŪMAI: LIETUVOS PASIUNTINYS PIRMASAI SEKRETORIUS P. B. BLAVEŠČIUNAS SU PONIA IR P. LE G. PADVALSKYTE SU P. Z. JUKNEVIČIUM.

činskas su žmona.

VILNIAUS MALDA

Tuomet visi maldininkai lietuviai susirinko toj koplyčioj kur buvo atlaikytos mišios. Ten, kun. J. Janilionis gražiai išdėstė mūsų troškimus ir norus, mūsų triumfus ir pergales, mūsų vargus ir skausmus, mūsų džiaugsmą ir liūdesį. Vienas šių liūdesių, skausmų, kaip tik ir yra mūsų brangios sostinės Vilniaus netekimas. "Čia, antrosios mūsų tėvynės šventovėje — kalbėjo pamokslininkas — ties stebuklingu Marijos paveikslu, ypatingai lengva mums susikaupti, ir prie Aušros Vartų Mergelės ir melsti, karštai, nuoširdžiai, grąžinti mūsų tautos šventovę."

naujai ruošiamoj alėjoj, išsirikiavo iš dviejų pusių palikdami vi-ryje tarpą.

Į pastatytą koplytėlę — altorių atvyko ir ir visų aukštos cherargijos dvasiškių lydimas, Jo Eminencija kardenolas Copello. Ten persirengė, ir šv. Sakramentą nešdamas nusileido į gėlės skėstančią karietą. Ir didingoj procesijoje šimtų garbingų dvasiškių lydimas ir vyrų palengva stumiamas, karie ta vežiojo V. J. Eukaristijoje. Gi minios giedojo gražiausius himnus Eukaristijos garbei ir pamaldžiai klaupėsi pravažiuojant karietai.

(Šėka 2—tame puslapyje)

ATSIMINIMO LENTA ĮMŪRYTA LUKANO BAZILIKOJE STEBUKLINGOSIOS ŠS. PANELĖS KOPLYČIOS SIENOJE.

Nepraleisk Progos Linksmi ir Kultūringai Praleisti Laika: Atsilankyki
Grandiozinį Mergaicių Popietį šio Mėnesio 24 d. gv. SAN JUAN 782

Mūsų spaudos reikalai.

Visiems turi būti žinoma, kad mūsų periodinė spauda, kurią šiuo tarpu sudaro vienatinis savaitraštis „ŠVYTURYŠ“, verčiasi savais ištekliais, negaudamas iš niekur jokios finansinės paramos. Užtat mums netenka kalbėti nei apie apmokamus redaktorius bei administratorius. Dideliu pasižventimu darbuojasi nedidelė žmonių grupė.

Iš šalies žiūrinči atrodo, kad viskas labai gerai eina, nes „Švyturys“ pasirodo reguliariai ir savo turiniu ne tik pakankamai informuoja pasaulio bei kolonijos įvykius, bet ir aktualiausiai atsiliepia į visus momento iškeltus klausimus. Beabejo, nuolatinių mūsų skaitytojų dar pageidautų, kad „Švyturys“ pasiorėtų ir visa išviršinė išvaizda pralenktų kitus lietuviškus laikraščius, o taip pat ir turiniu plačiau apimtų įvairiausias žurnalistikos sritis.

Giliau gi pažvelgus turime konstatuoti, kad „Švyturio“ redaktoriams bei leidėjams, kuriuos sudaro Argentinos Lietuvių Katalikų Federacijos rinktieji asmenys, neperlengva yra našta esamomis sąlygomis. Tačiau jie nebijo tos naštos ir jei apie ją kalba, tai tik dėl to, kad platesnioji visuomenė tai gerai suprastų ir mokėtų vertinti. O šis paprastas spaudos reikalo supratimas galėtų nemažai prisidėti ir prie jos tinkamo parėmimo.

Niekas neginčys, kad „Švyturys“ yra labai brangus spaudos balsas mūsų kolonijai, nes jis pirmasai pravedė aiškią tautiškai katalikišką liniją ir nuo jos nei ant plauko nenukrypo per aštuonerius metus. Ir galime drąsiai pasakyti, kad jis vienas toks tebėra visoj kolonijoje, nes kiti arba vaikosi pataikavimais, arba staciai tautiškuosius idealus mindo.

Brangindami tiesų spaudos žodį mes negalime pasilikti abejai. Reikia mums gyviau įsitraukti į spaudos darbą. Kiekvienas gali ir turi jausti šventos pareigos prisidėti prie geros spaudos leidimo ir jos platinimo. Ne kiekvienas, tiesa, gali ką nors parašyti, bet ir negalintis koresponduoti raštu, lengvai gali suteikti žinių ar pastabų žodžiu. Užtat spaudos platinimas kiekvienam yra prieinamas ir šis darbas nemažiau yra garbingas už rašymą. Spaudos tikslas yra, kad ji būtų kuoplačiau paskelbta ir jos idėjomis persiimtų platesnę visuomenę.

Štai prieš mus ir stovi mūsų spaudos neatidėliojamas sustiprinimo reikalas. Kiekvienas „Švyturio“ skaitytojas ir prietelius topajunta šiuo momentu gyvo susirūpinimo reikalą ir savo paramos dalį teinaša skubiau. Jau baigiasi ir senieji metai, o su jais turi prasidėti mūsų vajus ateinančioms naujiesiems metams. „Švyturys“ yra užsimojęs tokį vajų praveisti plačiu mastu ir apie tai atitinkamu laiku praneš, bet ir iki laiko nereikia snausti, o įteptai dirbti garbingą spaudos darbą.

VELIAVŲ PROCESJA

Garbingai procesijai grįžus, visos veliavos susirinko ties altoriumi. Lietuvių vedusios veliavos tai pat atsiskyrė nuo grupės ir įgus visos tautos atstovai, ejo garbes sargyba, kongreso uždarymo apeigose. Nė paprastai gražiai išrode veliavų jura, banguojanti altoriaus link. Visų tautų, visų draugijų spalvos jungėsi į vieną didingą, veliavų sąskridį. Dangaus spalvos — Argentinos veliavos — buvo gražus, šio majesto tiško paveikslas tonas kuriame aiškiai buvo galima atskirti mus Lietuvos trispalvę. Palaiminimo metu, visos veliavos ir galvos nužemintai nulinko, „Tantum Ergo“ himno harmonijon: „Pulkim galvas lenkdami.“

UŽDARYMAS

Kongreso klausuros kalbą pasakė J. E. Kordobos arkivyskupas monsenijoras F. Lafitte. „Žemiški džiaugsmas — sakė garbingas ganytojas — beveik visuomet svenčiami pokyliais, kuriuose sukviečiami visi prieteliai ir pažįstami. Gi džiaugsmas viršgamtiškoj prasmėj, taip pat pokyliais išreiškiamas. Tik ne žemiškais, bet jau Dangiškos Eukaristijos pokyliuose, kurių vieną kaip tik dabar baigiame.“ Taip pat priminė, kad šie pokyliai tai vieninteliai kuriuose nėra profanuojamas žodis „Lygėbė.“

Minia giliai susikaupusi, klausėsi pamokos, o jai pabaigus karštai ir entuziazmiškai nuplojo. Buvo sugiedotas Argentinos himnas ir tuomi baigėsi Antrasis Argentinos Eukaristinis Kongresas.

Žmonės skirstėsi į namus. Visų ausyse dar tebeskambėjo „Cristus vincit, Cristus regnat, Cristus imperat...“

NUOTRAUKA

Keli fotografai mėgėjai iš kelių sykių fotografavo lietuvius. Gi po kongreso uždarymo, lietuviai dar susirinko bazilikos koplyčioj. Kun J. Janilionis pašventino Lukano įgytus atsiminimus ir po to, buvo nusifotografuota ties paminkline lenta.

KELIONĖ ATGAL

Ypatingai varginga buvo kelionė atgal, į Bs. Aires, nes nebuvo užtektinai traukinių. Stotyje buvo labai didelių susikimšimų ir daugelis maldininkų gavo traukinius tik dešimtą valandą vakaro.

Prakalba

Pasakyta kolonijos kapeliono kun. J. Janilionies.

Šventajam Rašte skaitome, kaip Izraelio tautos vadai Jozue įžengę į Pažadėtąją Kanaano žemę paėmė 12 akmenų iš upelio, kuri stebuklingai perėjo sausomis kėjomis, ir iš jų padarė paminklą, kad liudytų visoms kartoms Dievo geradarystę. Akmenis kietumu buvo pažymėtas šventas ir palaimintas tautos žygis. Iš akmenų buvo statomi aukurai, ant akmeninių lentų buvo išrašyti 10 Dievo įsakymų, akmenimis užverčiamos kapų angos, žodžiu, akmenis kietumu buvo ženklinami svarbiausi žmonijos istorijos lapai. Laikui bėgant akmenį keitė ar įvairiniu metalas, kuris lankstesne forma gražiau dailino paminklus. Akmuo ir metalas pasiliko iki mūsų laikų, kuriais pažymime savo svarbesnius įvykius ir juos paliekame, kaip testamentą, ateinančioms kartoms.

Šiandien mes pašventinom bronzinę Lietuvą, su gražiomis ba-

nyčiomis ir šventomis vietomis, mums padeda stiprėti tikėjime ir išlaikyti amžinuosius Dievo dėsnius, kurie laidoja amžinąjį palaiminimą.

Bet šio pasaulio žemė tik laikinoji mūsų Tėvynė. Gražiai ją apibudna šventasis Povilas Apaštalas sakydamas: „Neturime čia pastovaus miesto, bet ieškome būsimos.“ Amžinieji troškimai mums yra įdiegti sieloje, kurie neprisotins laikinumu, nes amžinam troškimui reikalinga amžinybė ir skaiti palaima, kurios šviesos nebeužtemdytų joks debesėlis. Amžinieji troškimai yra šventi, o pašventinimo sustiprinimą te randame bendravime su Dievu. Švenčiausias Sakramentas, kuris per šį Eukaristinį Kongresą ypatingai yra garbinamas, mums neša tos reikalingos stiprybės. Tai yra amžinoji duona, kurią pasaulio išganytojas paliko žmonijai nuolatinių santykių su Dievu palaikymui. „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turės amžiną gyvenimą.“ Tai saldžios paguodos žodžiai, kurie viršta tikrenybe, kada mes prisitariam prie Dievo stalo. Ir vai žmogui, kuris pamiršta naudotis šia dieviška malone! „Kas nevalgys

Pažymėtina, kad šiame kongrese, kaip kad tarptautiniame, buvo suvažiavę iš gan toli. Nekalbant jau apie vietinius amerikiečius, kurie atvyko iš gretimų šalių, turime paminėti p. Povilą Miliuską iš Rosario miesto, kuris, nors jau senai kaip Argentinoj gyvena, dar nebuvo turėjęs progos aplankyti Lukaną. Šiuo sykiu, tad, dalyvavo kongrese, ir kartu aplankė šventovę.

Taip pat buvo maldininkų iš Kordobos ir Berisso, tačiau jų pavardžių nežinome, nes važiuo atskiriai.

V.

Argentinos žemė, kuri svetinagai mus išieivius priglaudė, mums gali būti tarytum Pažadėtoji Kanaano žemė: mes laukiame iš jos mi, kad ateina eilė paskutinių kovų Aragonijos fronte, patys pranymo. Turtingas ir didžiųjų galimybių kraštas stiprina mūsų viltį, kad mes būsim visados sotūs, pakilsim kultūra ir būsimomis savosios tautos kartoms pagrįsime stiprius pamatus; katalikiškas kraštas, taip kaip ir mūsų senoji Tėvynė, su gražiomis ba-

NUBAUDE LAIKRODŽIŲ VAGIS

Iš vienos laikrodžių prekybos įminės Laisvės al., buvo pavogta daug laikrodžių ir kitų brangių daiktų už 2.752 lt., iš kitos parduo tuvės manufaktūros prekių. Kriminalinė policija susekė Stanecių pigiai pardavinėjantį laikrodžius. Jį sulaikius paaiškėjo, kad laikrodžius vogė Julius Petrusaks, o jis pagelbėjo pardavinėti. Pagaliaus paaiškėjo, kad ir kitiems Petrusaks nusikaltimams jis bendradarbiavo. Apygardos teismas Petrusaką nubaudė 4 m. sun. darbų kalėjimo, o Stanevičių — vieneriais metais paprasto kalėjimo.

PATENKINTI GIMNAZIJA

Skuode įsteigta valstybinė gimnazija. Žmonės tuo labai patenkinti, nes artimiausia valstybinė gimnazija Mažeikiuose yra už 60 kilometrų. Kretingoje yra privaatinė pranciškonų gimnazija, į kurią mergaitės nepriimamos, o į Klai-pėdos gimnaziją dėl pragyvenimo brangumo mažai kas teisingai važiuoti. Tad dabar šiam žemaičių kampui suteikta proga patogiai ir pigiai šviestis. Šiaip jau nejudrame miestelyje tuojau ir didesnis judėjimas pasidarė: moksleiviai skuba užimti kambarius, kurių jau net ir nebelengva gauti, o butų, pasirodo, visiškai nebera. Namų savininkai tatau m a t y d a m i, pradėjo staiga nuomas kelti. Moksleivių skaičius tiek pašoko, jog prireikė stigti net ir paralelę pirmąją klasę. Gimnazijoje dabar bus 6 klasės.

EŽERO SALOJE STOVĖJAS DVARAS

Senovėje didieji Lietuvos kunigaikščiai turėjo Daugų apylinkėje keletą dvarų. Vienas tokių dvarų stovėjo Daugų saloje, kuri dabartinio laiku apima apie 10 kv. km. ploto. Prieš 200 metų dvaras dar tebestovėjęs ir jį valdęs grafas Brastauskas, lenkas. D. L. kunigaikščiai ir didikai dažnai Dauguose medžiodavę, nes buvę daug miškų, o juose žvėrų: meškų, taurių, briedžių ir kt. Saloje yra kelių pavadinimai: „Meškos Girdos“, „Sakalo Šalsnių“ ir kt. 1380 m. Jogaila su kryžiuočiais padarė Dauguose slaptą sutartį prieš Kęstutį. 1639 m. birželio mėn. 14 d. Vladislovas IV su žmona Liudvika — Marija buvo atsilankę Dauguose. 1393 m. Vytautas Didysis įsteigė parapiją ir pastatė medinę bažnyčią. Bažnyčia stovėjo, kur dabar kalnelis, vadinamas Šventpetim, o kur dabar mokykla — stovėjusi klebonija. Senosios bažnyčios vietoje buvo pastatyta nauja, kuri dar stovėjusi prieš 80 m. kun. Matas Petrusaks parapijiečių lėšomis pastatė dabartinę mūrinę bažnyčią, kuri dabar puošniai, ypač viduje, atrodo.

Ežero saloje dabar gyvena kelio lika ūkininkų.

LIETUVIUS IŠKELE VALSTYBĖS GILUMON

Neseniai jau buvo pranešta a-

pie tai, kad iš valdiškųjų pradžios mokyklų, kuriose buvo dėstoma ir lietuvių kalba, 14-ka lietuvių mokytojų buvo atleista iš pareigų. Dabar vėl praneša „Vilniaus Rytotojus“, kad Lenkijos švietimo ministerijos sprendimu, iš Vilniaus krašto valstybinių pradžios mokyklų iškeliami šie lietuviai mokytojai: Kazys Paukštė, iš Švenčionių apskr., Marija Matkevičiūtė — Karosienė iš Brėslaujos apskr., Domas Viščinis iš Gardino apskr., Mikalojus Vidžiūnas ir Mykolas Lašinskas iš Vilniaus — Trakų apskrities.

***

PASIKĖSINTOJŲ BYLOS

Kaip atsimename prieš metus laiko Vilniaus mieste labai buvo madoje petardų „sportas.“ Jos sproginėjo gatvėse, privačių butų palangėse ir kitur. Sprogdintojai daugiausia savo petardas dėdavo prie žydiškų krautuvų, žydų organizacijų ir jų veikėjų namų. Per vieną tokį sprogdinimą pateko policijai ir patsai pasikėsintojas, lenkas studentas. Siūlai pagaliau privedė prie tikros lenkiškos organizacijos, kuri buvo pasiryžusi teroristiniu būdu kovoti su žydais. Paaiškėjo, kad tas petardas gamino ir jį „eksperimentavo“ 21 asmuo, kuriems teisme iškeltos bylos.

Vilniaus spauda praneša, kad šio mėnesio pabaigoje Vilniuje bus sprendžiama tų teroristų bylos.

mano kūno ir negers mano kraują, tas neturės dalies su manim.“ Gražioji Argentinos žemė, mūsų pazaucetasai Kanaanas, dar nepatenkina ir visų mūsų laikinųjų gimimas jausmas atsiliepia senosios tėvynės ilgesiu. Kaip šaka nuo kamieno atkirsta gyvena tokiems pas sylvais, kurie primena kūną, taip išeivija primena Tėvynę ir buvama daugiau negu vegetuojancio medžio šaka, gyvena tautos siela. Štai kodėl mes šiaudie, greta visų čionykščių iškilnių, dar priduriam atskirą, kuri pasireiškia tautišku liūdesiu už net žinančių smūsonuolę žn epieau oas ewepdęx župia dūpsos tos troškimus, kurie gražiai yra susiję su tautiškomis ir religinėmis aspiracijomis. Vilnius mums brangus del didžiųjų Lietuvos kunigaikščių sosto-Gedimino pilies ir del Aušros Vartų — stebuklingosios š. š. Panelės vietos. Geriau negu kur kitur mūsų protinka šiaudien prie Lukano Panelės pakelti savo širdis už Vilnių. Ta pati Dievo Motina mus gaubia savo užtarimo sparnais, kaip višta savo viščiukus. Pasimelskime tat karštai ir atsiklaupę sukalbėkim Vilniaus maldą.

KAS NORI TURĖTI ATSIMINIMUI ANTRŲ ARGENTINOS EUKARISTINIO KONGRESO LUKANE (GRUPES IR LENTOS FOTOGRAFIJŲ PRAŠOMA UŽSISAKYTI PAS KOLONIJOS KAPELIONĄ, HERRERA 287. ATSKIROS FOTOGRAFIJOS KAINA 1.50

Arg. Liet. K-kū F-jos Tarybos Ziniai

Šiuo kviečiu susirinkti visus A. L. K. F. Tarybos narius, nepaprastam posėdžiui kuris įvyks spalio 31 d. 4 val. po pietų, šv. Kazimiero koplyčioje, c. Herrera 287 Bs. As.

Šį kvietimą prašau įsidomėti organizacijoms: L. K. šv. Kazimiero Bendruomenė, A. L. Mergaičių Globos dr. jai, Lietuvių Jaunimo D-jai, šv. Vicente do Paulo D-jai, Berisso „Mindaugo“ D-jai, Berisso B. L. K. „Kęstutis“ Sąjungai, Rosario Liet. K-kū Sąjungai ir Kordobos Liet. Katalikų Sąjungai.

I. Padvalskis - Pirmininkas

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Buenos Aires Lietuviai

BAŽNYTINĖS ŽINIOS PAMALDOS KRISTAUS KARALIAUS ŠVENTĖJ

Sėkmadienį, spalio 31 d. išpuola metinė KRISTAUS KARALIAUS šventė. Ji tapo įvesta visoj Katalikų bažnyčioje šv. Tėvo Pijaus XI enciklika "Quas primas" 1925 m. gruodžio 11 d. ir švenčiama kasmet spalio mėnesio paskutiniame sekmadienį. Pamaldos lietuviams bus atlaikytos SANTA LUCIA bažnyčioje 11 val. 45 m.

PAMALDŲ NEBUS

SANTA LUCIA bažnyčioje du sekmadienių pagrečiu: spalio 17 d. ir spalio 24 d. Tais sekmadieniais kolonijos kapelionas bus išvykęs į provinciją.

MŪSŲ JAUNAVEDŽIAI

SUSITUOKĖ: Izidorius Janulevičius Grigas iš Merkinės su Marcele Venckūnaite iš Perlojaus. Liudininkais pabuvo: Jonas Janulevičius ir Bazilius Belis.

Feliksas Dumšė iš Radviliškio su Ona Banilyte iš Grivos (Latvijos). Liudininkais pabuvo: Stasys Banilis ir Napoleonas Kazenavičius.

Jaunavedžiams linkime ilgiausių metų ir gražaus šeimyninio gyvenimo.

SUNKIAI SERGA

Sunkiai susirgo plaučių liga Domininkas Kleberas, gyvenantis Dock Sude. Jis aprūpintas paskutiniais šventais sakramentais.

LIETUVOS IR ARGENTINOS SILKINEMS VĖLIAVOMS BEI EUKARISTINIO KONGRESO BRONZINEI LENTAI ISIGYTI AUKAVO ŠIE ASMENS:

P. R. Kaziliūnienė 40 pezų; Ministeris p. J. Aukštuolis 20.—; Pp. J. Tučius 20.—; B. Juodis 10.—; E. Sudnyte 5.—; K. Didžiute 10.—; M. Galgatavičutė 10.—; U. Galgatavičutė 10.—; V. Stašaitienė 10.—; O. Serekytė 10.—; K. Mataitis 5.40; P. B. Blaviesčiūnas 5.—; P. J. Kučinskas 5.—; K. Povilonytė 5.—; I. Padvalskis 5.—; P. Lingauskas 5.—; O. Kondrotienė 5.—; K. Kiauga 5.—; J. Kašeta 5.—; V. Žekaitė 5.—; V. Pečiulis 5.—; M. Žekienė 3.—; A. Stančikas 2.—; A. Grišonas 2.—; K. Misiūnas 2.—; A. Banys 2.—; J. Stasiulevičius 2.—; U. Pavilonytė 2.—; D. Šabunaitė 2.—; K. Dovydaitis su dukteria 2.50.; Po vieną pezą: B. Gokas, P. Rastauskas, J. Čiukšys, M. Lukšienė, F. Gailiūnienė, A. Šalčiūnas, V. Švirakis, A. Stankevičius, P. Sabotienė, V. Kairytė, P. Zalaga, R. Gučienė, A. Maliauskas, Klusevičiai, Matuliai; V. Pavilonienė 0.40 cent.

Per ATSIMINIMO LENTOS pašventinimo iškilmes Lukane bendrai suaukavo 41 pezų 70 cent. Aukavusių pavardžių nebuvo galimybės patikrinti.

Tat viso labo surinkta 282 pezų. Dvi šilkinės vėliavos su nikeliu tais kotais atsėjo 117 pezų ir bronzinė atsiminimo lenta 65 pezų. Viso išleista 282 pezų.

Visiems aukščiau išvardintiems ir neišvardintiems aukotojams tariame nuoširdų ačiū.

TARYBA

ŠVENČIA VARDINES

Mūsų gera prietelė ir gabi šv. Cecelijos choro solistė panelė Ursulė Pavilonytė šį ketvirtadienį švenčia savo vardines.

Mes iš savo pusės nuoširdžiai sveikiname mielą solistę, linkėdami ir toliau sėkmingai, kaip lig šiolai, darbuotis šioje meno srityje.

P. ROZ. KAZILIŪNIENĖ
Žymi katalikiško veikimo remėja
sudėjusi didžiausią auką naujų
vėliavų išsigijimui.

JONO PINKEVIČIAUS SVEIKATA

Lietuvių katalikų visuomenei daug yra pasidarbavęs Jonas Pinkevičius. Jis buvo nuolatinis SVYTURIO korespondentu, jo platiniojo, „Tiesos“ spaustuvej mašinistu ir aplamai veikėju katalikiškoje organizacijoje.

Prieš porą metų Jonas Pinkevičius susirgo nervų liga, kuri taip pat susilpnino jo protą. Atskirai gydytis negalėdamas dėl neturėjimo išteklų, buvo priverstas internotis į valstybinę ligoninę. Jau pusantrų metų kaip jis gyvena Oppen Dooro (netoli Lukano) ligoninėje. Šiuo metu jo sveikata yra žymiai pagerėjusi. Jo paties noras būtų kuogreičiausiai išeiti iš ligoninės, nes ten buvimo sąlygos ne tik jam nebeįveda, bet dar kenkia sveikatai. Labai norėtų grįžti į Lietuvą.

Ar nevertėtų organizacijoms ir Lietuvos Konsulatui padaryti žygių išimti Joną Pinkevičių iš ligoninės ir padėti jam susitvarkyti? O iki tolei būtų gera, kad prietoliai jo nepamirštų aplankyti.

ISVYKO P. VANCEVIČIUS.

Brazilijos „Lietuvio“ redaktorius p. Vancevičius išvyko į San Paulo. Jis netrukus grįš ir redaguos „Išvien“, „Išvien“ yra gavęs naujų pašalpų ir dar mėgins dirbti su nauju redaktorium.

ATVYKS NAUJI MOKYTOJAI DULRO paskirimo atvyks į Argentiną du nauji mokytojai iš Brazilijos ponla Nalivaikienė ir p. Karsokas.

ISIRINKTAS ARGENTINOS PREZIDENTAS.

Spalio 20 d. rinkimų Komisija paskelbė išrinktu Argentinos prezidentu Dr. Ortiz.

PARSIDUODA arba ISSINUOMUOJA gerai įruoštas

Pensionas

Gera proga pasinaudoti BOLIVAR 823 Bs. As

Vilniaus Gedulo Dienos Minėjimas

Vilniaus gedulo dienos minėjimo iniciatyvą šiemet paėmė Lietuvos Pasiuntinybė. Šiam minėjimui suruošti buvo sudarytas komitetas, į kurį įėjo A. L. K. Federacija, „Centras“, „Lietuva“, „Susivienijimas“, „Ekonominė Draugija“, „B. L. Karių Sąjunga“, „Tautininkai“, ir SVYTURYS, „Išvien“, „A. Lietuvių Balsas“ ir „Momentas“, V. V. S. Bs. As skyriui vadovaujant. Nežiūrint minėjimo vietos tolimo pirmadienį, spalio 11 d. jau devintą valandą vakaro, prisirinko pilna salė. Kiek vėliau, pritrūko sėdimų vietų ir apskaičiavus, pasirodė esą virš 350 dalyvių. Pirmoj eilėj sėdėjo Ministerio pavaduotojas, p. B. Blaviesčiūnas, konsulas p. J. Kučinskas, panelė E. Galickaitė, p. p. J. Rimsa, A. Korsakas, M. Šalčius ir kiti.

Atidarymas

Paminėjimą atidarė V. V. S. Bs. As. skyriaus, A. L. K. Federacijos ir komiteto pirmininkas, p. Ig. Padvalskis.

Šv. Cecelijos choras, nepailstamo chorvedžio p. V. Rymavičiaus vadovaujamas iškilmingai sugiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus. Vieningai, ir iš tiesų lig „petys į petį“, mūsų kolonijos garbą užtraukė „Jau Slavai Sukilo.“ Šv. Cecelijos choras už tai nusipelnė gausių plojimų.

Paskaita

P. M. Šalčius laikė paskaitą „Vilniaus Užėmimas ir Pasekmės“. Prelegentas vaizdžiai ir kalbingai išvystė užsibrėžtą temą. Publika atsidėjo karštais aplaudimentais.

„Pagrobtoji Karalaitė“

Nežiūrint, kad nebuvo jokių patogumų, kaip tais scenos, šviesos, efektų, dekorac. ir vietos, Vaidintojų būrelis artistai, p-lė G. Padvalskytė ir p. Z. Juknevičius, gražiai ir išpuilingai suvaidino vaizdelį „Pagrobtoji Karalaitė.“ Vaizdelyje dejavo, skundėsi, šaukėsi savo motinos Lietuvos, lenkų pagrobtoji Karalaitė Vilnija. Gi plėšikas, lenkų riteris kalbėjo, kad Vilnija sutiktų eiti už jo, idant paskui Lietuvą, kaip dukteriai kraiti, atiduotų visą kraštą. Vaizdelis eiliuotas, ir jeigu būtų buvęs scena ir patogesnės sąlygos, nėra abejonės, kad šis įvykis būtų buvęs tikrai nepaprastas.

„Liaudies Teatro“ Choras

„Liaudies Teatro“ choras p. J. Sutkaus vedamas vos susirinko scenoje, buvo gausiai nuplotas.

Visos choristės dėvėjo baltas sukneles, raudonom stugom apsijuosiusios ir tos pačios spalvos gėlėm pasipuošusios. Gi vyrai veik visi, raudonais kaklaraiščiais.

Sudainavo „Trenk Perkūne“, „Laikas“ ir Brahams kūrinių „Užmik, užmik saldžiai.“ Pastebėtina, kad pirmosios dvi dainos gražiai sudainuotos yra grynai revoliucinės dvasios, ir nei kiek nepriminė nei pavergetojo Vilniaus, nei laisvosios Lietuvos. Paskutinioji blogiausiai sudainuota, nors ištikrųjų ir graži daina, taip pat nepriminė nieko kas brangu lietuviui.

Mokinių Programa

Dariaus-Girėno vardo lietuvių pradžios mokyklos mokiniai, gražiai padainavo duetą ir pasakė pralato Mačiūlio-Maironio eiles „Vilnius prieš Aušrą“ ir „Vilnius“.

Tumo-Vaižganto vardo mokyklos mokiniai A. Anulytė ir A. Puišys, nepaprastai gražiai pasakė išpuilingą dialogą tarp iš Vilnius kilusios našlaitės ir kovoj žuvusio savanorio brolio. Publika nenustojo ploti, kol tos mokyklos mokytojas, p. V. Nalivaika, nepasirodė žmonėms ir nepriėmė karštą padėką už tokį gražų vaikučių paruošimą.

Gražiausioji Programos Dalis

Vėl šv. Cecelijos choras pasirodė scenoje ir buvo karštai dalyvių suktas. Visų akių traukė gražūs ir sutartiniai choristų rūbai. Visos ponios buvo juodom suknelėm apsiavusios, gi panelės gražiais tautiškais drabužiais.

Pirmiausia, vis p. V. Rymavičiaui vadovaujant, sudainavo V. nagačio kūrinių „Laisvės Varpas“ Gražiai ir harmoningai mūsų dainos meno kelejai, imitavo Laisvės Varpo skambesį.

Publikai nustojus plot, galingas ūpą keliąs M. Petrausko „Gaudžia Trimitai“ gaudė žemos salės patalpose.

P-lė Padvalskytė, Vaidintojų būrelis artistė, gražiai padeklavo Zvainio eiles „Žuvusiems už Laisvę“. Tai jau įtėjęs į tradiciją šv. Cecelijos choro paprotys, pavairinti dainas eilėm ir duoti choristams pailsėti.

Ir pagaliaus, ilgesio ir vilties pilnas „Ei, Pasauli“, sudainuotas nepaprastai dainai atsidavusių giesmininkų sutartinė, pasklido „El Mundo“ salėje.

Užbaiga

Rengimo komiteto pirmininkas padėkojo visiems padėjusiems paruošti šį minėjimą ir visiems atsilankiusiems ir kvietė visus vieninčiai stoti V. V. S. eilėna.

***

APYSKAITA

Gedulo dienos minėjimo

Pajamos: iš 7 organizacijų po 5 pezų, viso 35,00; dėžutėse rasta 37,15; viso 72,15.

Išlaidos: salono tarnams 10,00; rūbams 6,00; kaspinams 6,35; špilkoms 0,50; popierui 0,60; viso 23,45.

Lieka 48,75 Vilniaus Geležiniam Fondui.

Rengimo Komitetas

V. Verbickas

ISIDĖMĖKITE VISI

š. m. spalio 24 dieną, sekmadienį, „SOKOL“ salėje, gv. SAN JUN 782, įvyks didelis ir įdomus A. L. Mergaičių Globos dr-jos šešerių metų

Minėjimas - Popietis

Scenų bus pastatyta originališka komedija

„Eilių Repeticijos“

Būtinai tamsta pamatyk šią komediją, Vaidintojų Būrelis aruošta, kurioj atvaizduojami artistų vargai. Vaidina

Režisorė ————— p-lė Z. Petrovičiūtė
Vyras ————— p. B. Verbickas
Trumpak vaičiauskaitė ————— p-lė G. Bražėnaitė
Daugšmelevičiūskulytė ————— p-lė G. Padvalskytė
P-lės U. ir O. Pavilonytės' mūsų mėgiamiausios solistės ža
vins publiką savo puikiai paruoštomis dainomis.

P-lė S. Miliauskytė gabioji artistė padeklamuos „Pasaka“ Grieš nepailstamas „Kanklių“ orkestras.

Kviečiame visus ir visus atsilankyti ir smagiai praleisti laiką.

Įėjimas 70 cent.

Berisso Lietuviai

SEKANČIAME

SVYTURIO numeryje bus idėtas platus aprašymas apie Berisso lietuvių Gedulo dienos minėjimą.

GRĮŽTA PRIE DARBO

Dr - jos „Mindaugas“ žymi veikėja p. V. Jakubkienė, kuri atkritusi gripu daugiau kaip mėnesį buvo sunkiai susirgusi, jau pagerėjo ir mano grįžti prie kasdienio ir visuomeninio darbo. Taip pat ir dr - jos narė p - lė M. Zuzytė, kuri išsirgo apie du mėnesius, irgi sveiksta ir šiomis dienomis grįžta prie darbo.

RENGIASI PRIE NEPAPRASTO VAKARO

Draugija „Mindaugas“ rengiasi prie nepaprasto vakaro, kuris įvyks spalio mėn. 30 dieną. Statomas įdomus vaidinimas, dainos, ypač visus interesuoja ruošiamą loterija, kuriai visi nariai aukoja stambias premijas, taip pat ir prijauciantieji dr - jos prieteliai yra pažadėję stambių daiktų. Loterijos premijos daugiausia sudarys moterų rankdarbiai bei kiti stambūs daiktai. Valdyba mano, kad turės net lietuviškos degtinės, sūrių, baranų ir t. t. Buenos Airiečiai aktyviai organizuojasi į Mindaugiečių vakarą vykty su savo lietuvišku orkestru „Kanklės“.

P. Bronius Verbickas talentingas Vaidintojų būrelis artistas, prijuokins publiką Mergaičių draugijos parengime, kuris įvyksta šį sekmadienį.

PADĖKA

Visiems mane sveikinusiems vardo dienoje: p. J. ir S. Poviloniams; p. p. Z. Juknevičiui, Padvalskiams, A. Stančikui; Vaidintojų būreliui, šv. Cecelijos chorui ir SVYTURIO redakcijai nuoširdžiai dėkoju.

V. Verbickas

Iš pasikalbėjimo su Lietuvos ministeriu

Igalotas Ministeris Pietų Amerikai p. J. Aukštuolis buvo nuvykęs, kaip žinome, į Rio de Janeiro, kur sudarė ir pasirašė prekybos susitarimą ir nusikaltėlių išdavimo sutartį su Brazilijos valstybe. Minėtas sutartis iškilmingai pasirašė, p. J. Aukštuolis su Brazilijos U. R. Ministeris p. J. Brandao aplankė lietuvių koloniją Sao Paulo.

Rugsėjo 28 d. pasirašytas prekybos susitarimas yra sudarytas didžiausio palankumo pagrindu su klausule Baltijos valstyboms. Tikimasi, kad šis susitarimas plačiau išvystys mūsų prekybą su Brazilija. Kai dėl nusikaltėlių išdavimo sutarties, tai ji turės daugiau reikšmės ateityje. Dabar Brazilijoje yra labai mažai Lietuvos teismo paieškų išėvių, tačiau vis dėlto pasitaiko. Bet didžiausia tos sutarties svarba yra ta, kad dabar įvairūs nusikaltėliai jau nebedrįs bėgti iš Lietuvos į Braziliją tikslu pasislėpti nuo teisingo rankos ir nebegalės laisvai ir nekludomai drumsti ramų mūsų išėvių gyvenimą.

Rio de Janeiro gyvena apie 1000 mūsų tautiečių, kuriems labai reikalingas konsulas sutvarkyti savo įvairius dokumentus ir atlikti kitas Lietuvos piliečio pareigas. Suradome su p. P. Gaučiu į mūsų garbės konsulas tinkamą asmenį.

Kai dėl Rio de Janeiro lietuvių tai dauguma jų paprasti darbininkai. Tačiau yra nemažai batsiuvų ir stalių, kurie gana gerai uždirba. Mudu su tenyščiu mūsų konsulu p. Gaučiu aplankė batų dirbtuvę "Aurea", kurią, savininkui Petru Jūnošui "Vilnės" draugijos dideliu rėmėjui mirus dabar valdo J. Ramanauskas.

Be to, mes apžiūrėjome dar kitą avalynės dirbtuvę "Viliją", kurios savininkai ir vedėjai yra bro-

niai Girmiai. Ši dirbtuvė kiek mažesne. Aplankėme taipgi p. Pečausko medžio išdirbimų įmonę, kur daromi įvairūs raizimai, ornamentai, remai, išdailinti baldai ir smulkus turistams skiriami meniški daiktukai — suvenirai.

Apžiūrėjau taipgi didžiausią Rio de Janeiro medžio apdirbimo fabriką, kuris priklauso broliams Kutenbergams, kilusiems iš Marjampolės. Jame fabrike dirba apie 400 darbininkų.

Iš pirklių yra stambiausias Lietuvos piletis Z. Kamenecas. Jo firma eksportuoja tikrai dideliais kiekiais Brazilijos brangiuosius medžius į Europą ir Argentiną. Iš lietuvių dar gerai ir pasiturintys gyvena buvęs Semo narys fotografas p. K. Vosylis. Neblogai ten verčiasi p. Adomavičius, liusc prekių transportui sunkvežimius.

Rio de Janeiro gana sėkmingai veikia lietuvių Sąjunga "Vilnis" kurios pirmininkas yra p. Saurusaitis. "Vilnis" yra nepolitinė organizacija. Jos tikslas — rūpintis kultūros bei apšvietos reikalais.

Sao Paulo mieste ir jo priemiesčiuose mūsų tikrai turi nuosavių namų viso apie 1000. Žymiausias ir didžiausias pastatas Villa Belloje yra D. L. K. Vytauto vardo mokykla, trimis erdvėmis salėmis. Šiomet šią mokyklą lanko 200 su viršum mokinių.

Netoli nuo Villa Bellos yra antras gražus lietuviškas apgyventas priemiestis Villa Zelina, kur pastatyta gana didelė ir daili katalikų bažnyčia. Tai pirmoji lietuvių bažnyčia Pietų Amerikoje. Bažnyčia skaitlingai žmonių lankoma.

Sao Paulo lietuvių mokyklos, tai skaičiausias pragiedrulis tenyščioje mūsų kolonijoje. Visose mokyklose mokosi apie 500 moki-

nių, dirba 9 mokytojai. Lietuvių mokyklas Sao Paulo vietiniai gyventojai laiko pavyzdžiomis.

Sao Paulo veikia sekančios lietuvių organizacijos: 1) Lietuvių Sąjunga Brazilijoje, 2) Šv. Juozapo Lietuvių Katalikų Bendruomenė, 3) Sporto Sąjunga "Lithuania", 4) Jaunimo Sąjunga "Viltis", 5) Meno ir Muzikos Ratelis "Rytas", 6) Kooperatyvas "Grūdas", 7) Brazilijos Lietuvių Aero Klūbas, 8) Sao Paulo Lietuvių Moterų Draugija, 9) Lietuvių Skautų Draugija, 10) Brazilijos Lietuvių Klūbas "Aušra", 11) Brazilijos Lietuvių Centras. Tuo tarpu visos šios organizacijos nariais dar neskaitlingos. Daugiausia narių turi šv. Juozapo Bendruomenė; antra pagal narių skaičių eina Lietuvių Sąjunga Brazilijoje, toliau Sporto Sąjunga "Lithuania" ir Lietuvių Centras.

Kai dėl Brazilijos lietuvių tarpusavio sugyvenimo, tai turiu pasakyti, kad, kiek man teko matyti ir patirti, tai jie gerai sugyvena ir reikale vienas kitam padeda. Jei šiek tiek pešasi ir rieja, tai manau, kad ir ši nesantaika greit išnyks, nes Lietuvių Centras man dalyvaujant paskelbė sveikintą deklaraciją.

Brazilijos valdžia ir visuomenė labai palankiai žiūri į Lietuvą. Gerai atsiliepia apie gyvenančius ten mūsų išėvius. Iš jų man

Panelė Onutė Povilonytė gabi dainininkė, kuri su sesute padainuos duetą per Mergaičių draugijos šešerių metų minėjimą.

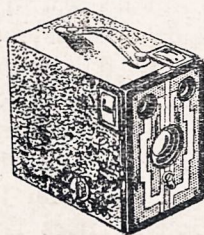

FOTO
BERMAN
Nueva York y
Valparaiso,
Berisso, F.C.S.

Daro specialias fotografijas
skerdyklų karnetas

IŠ BERISSO

SERVICIOS FUNEBRES
Išdesio valandoje. Tamstai gerai ir sąžiningai patarnaus vien tik

BOCCIA H-nos.
Representante
LAFEUDO H-nos.
BARCELONA 4 4 5 2
U. T. 22 — BERISSO

Turi įvairius ir gerai įrengtus
vežimus: vestuvėms, krikštynoms ir pakasymams. Naktinis patarnavimas.

Ivairenybės

NUMIRĖS TEBEVAŽIAVO DVIRAČIU

Netoli Versalio, Prancūzijoje Saint Cloud miestelyje buvo tikrai klaidus nuotikis. Gatvė kiek įkabindamas dviračiu važiavo senukas su nevaldomai nukarusia ant krūtinės galva. Važiavo kaip akis išdegęs tiesiai priekin, iki galop trenkė gatvės pasisukime į šaligatvį ir nugriuvo ant jo. Subėgę žmonės rado lavoną. Tai buvo 63 metų senis, André Revant iš Versalio. Pašauktas gydytojas nustatė, kad senukas bevažiudamas dviračiu buvo miręs nuo širdies stabo, o dviratis dar kurį laiką iš energijos pats vežė lavoną.

LIETUVIS SKAUTAS NOTRE-DAME KATEDROJE TARNAVO MIŠIOMS

Pasauliniai skautų stovyklai pa-

Panelė Genė Padvalskytė Vaidintojų būrelio artistė, suvaidins Daug šmevelių ir užkultės rolę ši sekmadienį "Sokol" salėje gv. San Juan 782.

teko girdėti daug pareiškimų, giriančių ir vertinančių mūsų žmones.

Didelę ir puikią propagandą Lietuvai padarė neseniai iš ten grįžę brazilai žurnalistai, kurie spaudoje gražiausiai atsiliepė apie mūsų Tėvynę. Iš jų Dr. Franchini Netto skaitė paskaitą apie jų lankymąsi Lietuvoje.

Po pasikalbėjimo p. Ministeris dar parodė visą pluoštą iškarpų iš Brazilijos spaudos, kuri ta proga plačiai rašė apie Lietuvą. Pasikalbėjimą p. Ministeris užbaigė gražiai pagirdamas Argentinos katalikiškos visuomenės atliktą religinį ir patriotinį žygį organizuotai dalyvaujant Eukaristiniame Kongrese ir Vilniaus Dienos minėjime. pačia proga per mūsų korespondentą įteikė 20 pezų auką naujų vėliavų ir bronzinės lentos skolai padengti.

Padėkojom p. Ministeriui už malonų pasikalbėjimą, kuriuo čia ir pasidaliname su savo skaitytojais.

sibaigus, Lietuvos skautai iš Olandijos per Belgiją nuvyko į Paryžių. Čia jie buvo nuėję į Notre-Dame katedrą išklausti mišių. Prie vieno altoriaus išėjo kunigas mišių laikyti, tačiau tarnas, padėjęs knygą, pasišalino. Kunigas atsisuko į mūsų skautus ir paprašė patarnauti jam mišioms. Vienas mūsų skaitų, kuris būdamas mažas patarnaudavo kunigui per mišias, išėjo iš minios ir prisistatęs prie altoriaus tarnavo mišias kunigui. Ir tos pasaulinio garso katedros lankytojai bene pirmą kartą išgirdo lietuviškai, nes kai po mišių kunigas kalbėjo "Sveika Marija" prancūziškai, tai antrąją gražios maldos pusę mūsų skautas garsiai kalbėjo lietuviškai.

KŪDIKIUS PAKRIKSTIJA NORS IR VIDURY UPĖS

Kaip žinome, Meksikoj labai katalikai persekiojami. Krašte daugumas kunigų iššudyta ir likusiems neleidžiama atlikti pareigų. Dėlto dažnai nėra kunigo net kūdikiams pakrikštyti. Bet Meksikos katalikai pasiryžę jokia būdu nepasiduoti spaudimui ir neatsisakyti tikėjimo. Reikale meksikiečiai neboja jokių kliūčių. Štai neseniai meksikiečiai nesant kunigo, kuris galėtų pakrikštyti jų kūdikius, pasiėmė juos raiti nujojo prie Rio Grande upės, kuri teka Meksikos siena. Iš antros pusės El Paso vyskupijos kunigas A. Manubens, kuris įjojo į upę ligi Meksikos sienos, o prie jo prijėjo iš antros pusės meksikiečiai ir kunigui esant vienoj pusėj sienos, o kūdikiams antroj jie buvo vidury upės pakrikštyti.

Panelė Uršulė Povilonytė mūsų solistė, kuri padainuos solo ir duetą ši sekmadienį, per Mergaičių draugijos popiešį.

VIEN TIK TAMSTAI

mes sukūrėme šį puikų patarnavimą, kurį taip įvertina daugelis tūkstančių mūsų klientų.

SAUGUMĄ - GREITUMĄ - EKONOMIŠKUMĄ

MŪSU PINIGŲ PERSIUNTIMAS
MŪSU TAUOMOJI KASA
MŪSU LAIVAKORČIU PARDAVIMAS
MŪSU PATARNAVIMAS LAIŠKŲ SAUGOJIM

JEI TAMSTA ESI PATENKINTAS

mes esame užganėdinti, nes esame Tamstos tikri draugai ir mūsų NAUJI RUMAI yra pastatyti Tamstos geriam patogumui ir patarnavimui, kad kaip to užsi tarnauna didelis mūsų Banko draugas

APLANKYK TAMSTA MUS-SAVO NAUDAI-MATYSI
KAIP BUSI APARNAUTAS

širdingai kviečiame

LIETUVIŲ SKYRIUS

BANCO HOLANDÉS UNIDO

Buenos Aires Skyrius

Centraline Istaiga
B-me Mitre 234

Agencia
CORRIENTES 1900

PINIGŲ PERSIUNTIMAS — TAUPOMOJI KASA
LAIVAKORTES — Laiškų Saugojimas ir Persiuntimas

— CLINICA DENTAL — "SANTA LUCIA"

Centros Calle 39 Nr. 193 — LA PLATA — U. T. 4648-Rocha
Pranešam mūsų gerbiams klientams ir visuomenei, kad klinika persikėlė į naujas, erdvesnes patalpas, sulig virš nurodyto adreso.

Dantų traukimas, taisymas, naujų sudėjimas kaučuko ir įvairios burnos ligos.

Priima: Nuo 14 iki 19 val. kiekvieną darbo dieną.
Lietuviams žinomas, kaipo vienintelis dantų daktaras Berisso
Calle MONTEVIDEO 861 — SKYRIUS BERISSO F. C. S.
Tarp Callao ir Guayaquil

Pasaulio Žinios

PRASIDĖJO SMARKIAUSI MŪSIAI ARAGONIJOS FRONTE

Ispanijos gubernistai nujausdami upių, mes laukiame per ją amžinosios paaimos: savo sėdų išga-
u-uepų unpėuų q nuėd :səəəəə
dejo orensivą prieš Zaragozą. Jie
turi čia sutraukę apie pustrėčio
šimto tukstancių kariuomenės.
Bet ir nacionaistai nelaukdami ko
vų pabaigos Asturijos fronte čia
yra sukoncentravę nemažesnę pa-
jėgą. Pirmieji didesnieji mūšiai į-
vyko prie Fuentes de Ebro. Gu-
bernistų atakos buvo atmuštos su
dideliais nuostoliais. Netrukus lau-
kiama dar didesnių susirėmimų.

**ASTURIJOS FRONTE NACIO-
NALISTAI** paėmė Villaviciosa
paskutinę gubernistų atsparos
punktą prieš Gikoną, į kurį pasi-
liko atviras kelias 10 kilometrų
atstumo. Gikone ekstremistai pra-
dėjo viską naikinti ir deginti. 4
Sovietų orlaiviai iš Gikono nus-
krido į Biaritcą (Prancūzijoje) ir
papasakojo Gikono ekstremistų
baisenybes. Visus orlaivius Pran-
cūzų valdžia konfiskavo.

ASTURIJOS FRONTE naciona-
listų kariuomenė stovi už 25 kilo-
metrų nuo paskutinio gubernistų
uosto Gikono. Kovos čia labai sun-
kios, nes kraštas kalnuotas. Bet
nacionalistų laimėjimas yra užtik-
rintas. Gubernistų kariuomenės
pasiliko tik likučiai.

LARGO CABALLERO, buvęs
gubernistų premjeras ir vadinamas
Ispanijos Leninas viename
Madrido mitinge smarkiai kriti-
kavo komunistus ir pasukė į anar-
kistų frontą.

SAN PAULIO Vyriausybė už-
draudė daryti Ispanijos gubernis-
tų radio valandą.

GUBERNISTŲ ISPANIJOJ su-
imti 3 savi generolai, kuriuos kal-
tina pralaimėjimuose.

LONDONO KONFERENCIJA SVARSTO ISPANIJOS REIKALUS

Nesikyšimo Konferencija Lon-
done pradėjo svarstyti savanorių

ištraukimo iš Ispanijos reikalą.
Anglija su Prancūzija griežtai rei-
kalavo, kad būtų ištraukti visi sa-
vanoriai iš abiejų kovojančių pu-
sių. Šis klausimas svarbiausias lie-
tė Italiją, kuri daugiausia turi pa-
siuntusi savanorių gen. Franko
kariuomenėje. Italija drauge su
Vokietija principaliai sutiko at-
saukti savuosius savanorius, bet
bet pasitė šias sąlygas: 1. kad iš
abiejų pusių būtų ištraukiama po
lygų skaičių, 2. kad nacionaistų
pesei būtų pripazinta kariuomenės
teises. Anglija yra inkusi pa-
tenkinti šiuos reikalavimus, bet
Prancūzija ir ypac Sovietų ku-
si-ja priesinasi. Konferencija dar ne-
baigė svarstyti šio klausimo.

KINAI VEL PRALAIMĖJO MŪŠĮ

Didžiausios Kinų-Japonų kovos
tebeina prie Sangnajaus. Viena-
me atvejyje kinams buvo pasise-
kė atmusiti Japonus, bet greit po-
to Japonai susigrąžino savo pajė-
gas ir vėl smarkiai sumusė kinų
kariuomenę užimdami svarbius
strateginius punktus. Apskaitoma
kad paskutiname mūšy žuvo apie
5.000 kiniečių.

STIAURS Fronte Japonai yra
uzėmę visą Mongolijos ir Mandžu-
kuo pasienį, kuris stovi apie 600
kilometrų nuo Pekino. Tokiuo pat
atstumu Japonai yra pasistumę
į pietus nuo Pekino.

NAUJI PRANCŪZIJOS RINKI- MAI SUSTIPRINO VYRIAUSY- BĘ

Prancūzijoje praėjo rinkimai, ku-
rių daviniai patenkino dabartinę
Frente Populair Vyriausybę. At-
skirai imant partijos daviniai at-
rodo taip: Radikalai socialistai
gavo 581 vietą, o anksčiau turėjo
544; Socialistai S. F. O. 225 (tu-
rėjo 309); nepriklausomieji radi-
kalai — 147 (114); kairieji repu-
blikonai 315 (237); republikonai
381 (391); okmunistų 66 (23);
dešiniųjų fronte taip pat padau-
gėjo vietų, kaip tai: Social Fran-
ces 29, o turėjo tik 6.

40.000 ITALŲ KARIŲ ISPANI- JOJ

Pusiau oficilinėmis žiniomis,
kurias patvirtina Italų spauda,
nacionalistų Ispanijoje yra 40.000
Italijos karių.

ITALAI GABENA KARIUOME- NĘ Į LIBIJĄ

Italai pradėjo dideliais buriais
gabenti kariuomenę į Afrikos Li-
biją. Apskaitoma, kad ten jau
yra sukoncentruotos 3 divizijos.
Šiuo Italų kariuomenės koncen-
travimu labai susirūpinusios An-
glija su Prancūzija, kurios turi
daug mažiau kariuomenės tenyk-
štėse savo kolonijose ir bijo už-
puolimo. Beabejo, toks užpuoli-
mas galėtų įvykti tik tuo atve-
ju, jei susikompliciuotų Europos
Europos padėtis. Bet Europai ne-
bedaug betruksta iki karo kibirk-
šties.

Per šių metų pirmuosius aštuo-
nis mėnesius Italijos prekybos ba-
lansas su Etiopija atrodo taip:
išvežė automobilių už 362 milio-
nuo lirų, vynu už 113 milijonų lirų
ir metalurgiškių produktų už 53
milijonus lirų; o įvežė odų už 93
milijonus lirų, bananų už milio-
ną ir kavos už 4.500.000 lirų.

ANGLIJOS EKS-KARALIUS VOKIETIJOJ

Anglijos eks-karalius ir dabar-
tinis Vindsoro kunigaikštis E-
duardas lankosi Vokietijoje. Jis
laikomas Hitlerio svečiu ir supa-
žindinimas su Vokietijos gyveni-
mo įvairiomis sritimis. Eduardui
visur kenamos didžiausios ovaci-
jos. Drauge su juo važinėja žmo-
na, del kurios jis išsižadėjo An-
glijos Sosto.

ARGENTINA PRIPAZIŲTA VILNIŲ LIETUVAI

Argentinos didžiausias dienraš-
tis "La Prensa" spalio 14 d. tal-
pino žinią iš Vilniaus su stambia
antrašte LITUANIA

Reikia pastebėti, kad tai nėra
pripuolama Argentinos spaudos
nuomonė, nes pernai met buvo iš-
leistas žemėlapis mokykloms, ku-
riame taip pat figuruoja Vilnius
Lietuvos teritorijoje. Ne be to, kad
prie šios nuomonės daug yra pri-
sidėjusi Argentinos lietuvių vi-
suomenė, kuri kasmet daro Vil-
niaus Dienos paminėjimus ir pa-
garsina juos vietinėje spaudoje. Tuo
atžvilgiu nieko negelbsti nei Len-
kų Pasiuntinybės demaršai.

SOVIETŲ RUSIJOJ TEBEINA TERORAS

Telegramos kasdien paduoda ži-
nių apie siaučiantį terorą Rusijoje.
Tai vieno, tai kitoj vietoj kasdie-
nį sušaudomi vadinamieji troc-
kistai, šnypai ir sabotažnikai.

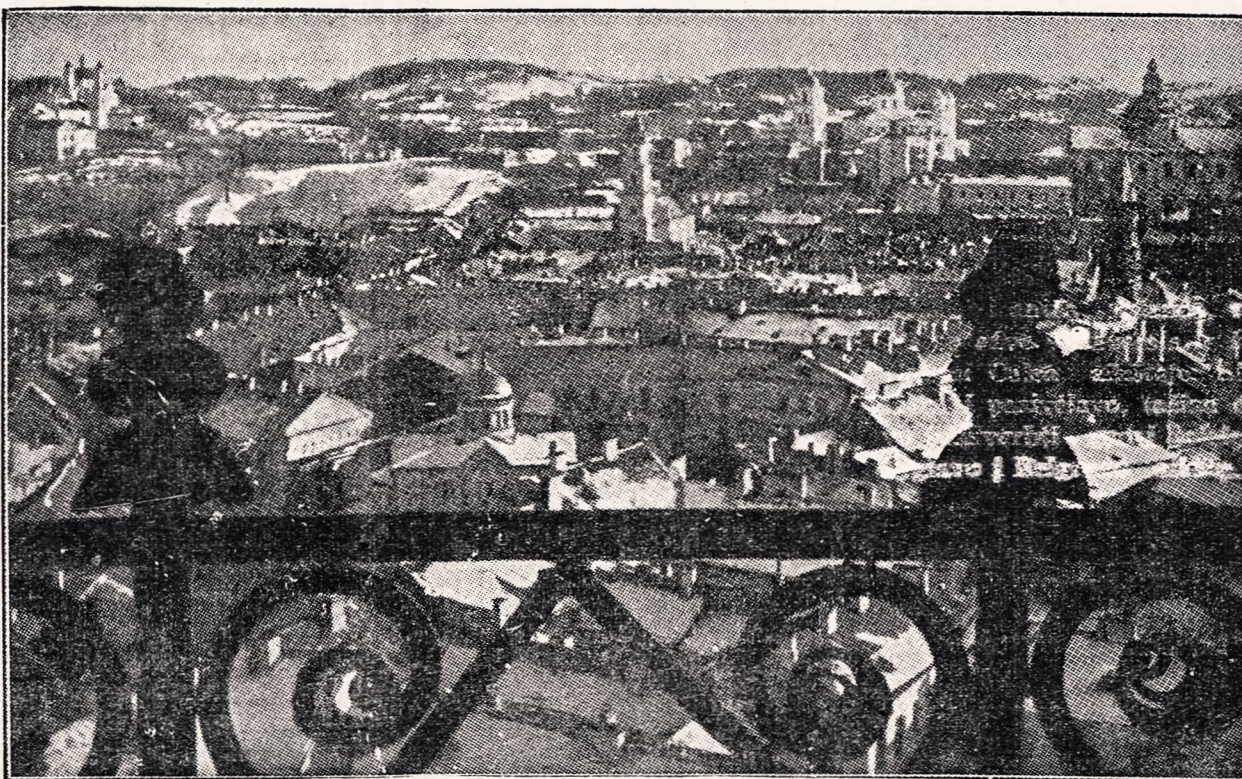
Patys bolševikai apskaito, kad
per paskutiniuosius dešimt metų
jie yra suėmę per 10.000 pasienio
šnypų ir, beabejo, juos visus su-
šaudė. Šiais gi metais daroma "či-
stka" yra sušaudžiusi per pirmuo-
sius 8 mėnesius apie 200.000 žmo-
nių.

Kaip žinome, iškart Sovietai
šaudė tikrai baltagvardiečius, o
dabar pradėjo šaudyti tarp sa-
vęs.

SOVIETŲ RUSIJOJ suimtas
Vengrų žinomas komunistas Be-
la Ku nir pakaltintas trockistų
šalininku.

PAVOGĖ 6000 ŠVEICARIJOS LAIKRODŽIŲ

Šveicarijos viena laikrodžių fir-
ma buvo išsiuntusi į Buenos Aires
6000 laikrodžių, kurių vertė sie-
kė 92.000 frankų. Atidarius siun-
tinį Buenos Aires muitinėj atras-
ta cemento pripildtos dėžės. Spėja-
ma, kad laikrodžių vagystė bus pa-
daryta Marsely, kraunant į laivą.
Šveicarijos ir Prancūzijos policija
stropiai ieško piktadarių.

☞ Pavėrgtos Sostines Vlniaus Vaizdas.

Pasinaudokit

Del dideliu pasikeitimu
įvyks

VARŽYTINES

esamu prekiu nuo 8 iki

16 val. Varzytinės nuo

16 iki 20 val.

CASA RAYADA

Alte. Brown 1441,
Boca

INSTITUTO MEDICO "LIMA"

Direktorius Dr. Bartolomé Bosio
MEDICINIŠKAS PERŽIURĖJIMAS PRIVALOMAS
SVEIKATOS APSAUGOJIMUI

Abiejų lyčių LYTINIŲ ligų specialis peržiūrėjimas.
(Atskiri kambaryukai).

VENERINES LIGOS: Blenoragija aštrioji ir kroniška. Pro-
stata. Gota. (Patikrinimas išgijimo).

SIFILIS. ODA. PLAUKŲ KRITIMAS.

SEKSUALINIS NEGALAVIMAS.

ANALIZAI: Vassermano ir Kahnno reakcijos. Šlapumo (vi-
suotinas). Kultyvai. Seiliu. Kraujo.

BENDROJI KLINIKA: Pilvelis ir žarnos. Širdis. Plaučiai.

Neumotoraksas. Jaknos. Reumatas. Nervai. Ciatika. —
HEMOROIDAI. VARISAI IR ŽAIŽDOS.

MOTERŲ: Kiaušeliai. Motė. Menesinės. Įvairios reakcijos.

MEDICINIŠKOJI ELEKTRA: Diatermia. Elektrokoagulacija

Ultrafioletiniai spinduliai. Radiografijos.

GERKLĖ, NOSIS ir AUSIS: Prieaugimai. Migdolai. Nosies sie-
nos. Operacijos.

Ligonis prižiurimas klinikos speciališko personalo. Greitumas
ir mandangumas. — Ekonomiškai abonementai. — Išsimokej-
mo galimybės. — Patarimas veltui.

Priemimo valandos: nuo 15 iki 20 val.

LIMA 1909

oeste

ŠVYTURYS

"ŠVYTURYS" nekenčia melo;
geriausias laikraštis.
"ŠVYTURYS" rašo teisybę;
"ŠVYTURYS" vedamas tautiškai katalikiškoj dvasioj.

"ŠVYTURIO" kaina visiems prieinama:
ARGENTINOJ atseina 4 pezus per metus, arba 2 pezu pusmečiui.
URUGVAJUIJ — 2.50 ur. pezu;

BRAZILIJOJ — 20 milreisu;
LIETUVOJ — pezus, arba 2 amerik. doleriu.

NIEKO NELAUDAMI UŽSIPRENUMERUOKITE "ŠVYTURĮ" SAU IR SAVO GIMINĖMS.

Rašykite ant pridėamos čia atkarpos.

Pridėdamas ..... pezus, prašau man siuntinėti "Švyturį" žemiau nurodytu adresu:

Prenumerato vardas ir pavardė .....

Gyvenamoji vieta .....

Parašas .....

"ŠVYTURYS"

c. OLAVARIA 882

BUENOS AIRES

ARGENTINA

TEMYKI!

Dr. A. GODEL

Specialistas gydymo

Blenoragija — Sifilis (606 — 914)

Kraujo ir Odos

PLAUČIŲ, ŠIRDIES, SKILVIO, KEFENŲ, NERVŲ
ir REUMATIZMO LIGŲ

X. — SPINDULIAI — DIATERMIJA — ANALIZOS

Moterų Ligy Specialistas

Mėnesinių netvarkingumas ir pasivėlavimai.

Lietuviams pirmas patarimas veltui

Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir nuo 15 — 20 val.

Calle CANGALLO 1542

Lietuviška Dantu Klinika

CLINICA DENTAL PAVON

Dantų Gydytojas ir Direktorius

N. Krukauskas

A u k s o dantys ir koronos 22 karatų nuo \$ 10.
Balti dantys nuo \$ 4. Prieš už \$ 3

aukiama dantys be skausmo veltui jei daromi nauji dantys
Priimama kasdieną nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.

Pavón 488 U. T. 22- 9395 **Avellaneda**
(Prieš Avellaneda stoti)

PIRMA LIETUVIŲ KLINIKA BOKO

PADIDINUS IR PATOBULINUS INSTITUTĄ MODERNISKAIS
IRENGIMAIS IR ATIDARIUS CHIRURGINI SKYRIŲ, SIŪLOME PUBLIKAI MŪSŲ PATARNAVIMĄ

CHIRURGINĖS operacijos daromos pigiai.

Venerinės ligos: Blenoragija ir jos komplikacijos, išsiplėtimai, prostatitis, gydoma mokslinės elektrolisis, uretroskopija. Sifilis (606 - 914) impotencija. Gydoma pigiai. * Oda: Ache, egzema, ulceris. Kvėpavimas: Džiova, asma, kroniškas bronchitas. Širdies ligos Viduriai, virškinimas: Gydomi profesoriaus Paul iš Vienos. Ginekologija: Neštumo diagnozavimas nuo pirmos savaitės, gimdymai, matiz. * Hemoroidai: Išgydoma be operacijos ir be palikimo darbo. * Gerklė, nosis, ausys: Tonsilų, politipų operavimas, etc. * Laboratorija analizavimui kraujo, šlapimo, etc.

Supranta lietuviškai.

X SPINDULIAI — ULTRAVIOLETAI — DIATERMIJA
INFRARAUDONI

Priėmimas:

Nuo 10—12 ir 15—21
Šventėmis 10 iki 12

PATARIMAI \$ 3.—

Trečiad. ir šeštad. su
šiuo skelbimu veltui.

ALMIRANTE BROWN 1039

Pigiausia kelionė

i KAUNA
per KIEL kanalą
gelima parvažiuoti laiva i

G. A. L.

GDYNIA AMERICA
LINEAS
DE NAVENACION S. A

Sekantis išplaukimav iš
Buenos Aires

s/s „Pulaski“

18 de Noviembre de 1937

Piga-

Kainos be kompetencijos

Patogu-

kabinos 2 asmenims

Valgis-

sveikas ir skanus

Atstovas:

BANCO POLACO

P. K. O.

TUCUMAN 466

CORRIENTE 2700

Laivakortės išvykimui ir gi.
minių atsikvietimui
parsiduoda

**BANKUOSS IR TURIZ
AGENTŪROSE**

NEAPSIRIK!

Tik Pr. Dombravas yra lie-
tuvis Argentinoje, kuris žino
vietos įstatimus, rašo prašy-
mus, skundus ir t. t.

Bernardo de Irigoyen 1692.

U. T. 23 - 4675

CLINICA

DR. APERAVIČIAUS

Corrientes 1955 U. T. 47-7746

Atdara nuo 16-20 val kasdien

Žymus chirurgas, diplomuotas

Rusijoje ir Argentinoje

MOTERŲ LIGOS

X SPINDULIAI

Dr. SCHAVELZON

LIGONINĖS "MUNIZ" ŠEFAS

Veneros ligų, gerklės, ausų,

nosies pilvelio, širdies, kraujo

plaučių ir kepenų. Specialis-
tas. Kalba visomis kalbomis.

Darbininkams didelė nuolaida

PUEYRREDON 936, Bs. As.
U. T. 47 — 8416

A K U Š E R Ė

A. BENES BILEK

Daug jau pasidarbavusi lietu-
vių Kolonijoje

c. LIMA 1217

U. T. 23 - B. O. - 3389

Priima kasdien nuo 9 val. iki
8 vakaro.

Sekmadienais visą dieną

Ipedinyste

JOAQUIN A. Fereiro

Mekanikos Imoné ir LIEJYKLA

ATSIMINIMO LENTOS PAMINKLAMS

IR PAMINEJIMAMS

Fabrika kainos virš visokios konkurencijos.

Osvaldo Cruz 2500

U. T. 21—1529.

Barracas

Buenos Aires

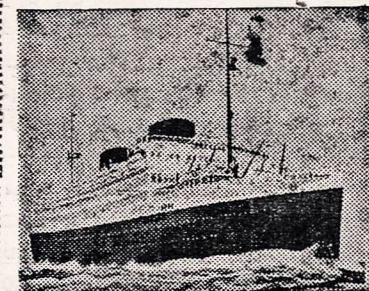
LIETUVON IR IŠ LIETUVOS

Pigiausiomis kainomis parduoda laivakortes

Compania Maritima Belga

(LLOYD ROYAL S. A.)

c. 25 DE MAYO 375, piso 3. U. T. 31 - Retiro - 5274 ir 5275

BUENOS AIRES

Laivai išvyksta kas 15 dienų.

Dideli patogumai 3-je klasėje.

Susisiekiama traukiniais su visais Europos miestais.

VISU LIGU KLINIKA

BENDROJI KLINIKA

Vidurinės ligos, Širdis, Plaučiai, Kepenos, Pilvas, Nervai, Gal-
vos skaudėjimai, Reumatizmas, Gemorojos.

PLAUČIŲ LIGOS.

Kosulys, astma ir kroniškas bronchitas, Astma, Plevritas ir ki-
toki susirgimai plačiai pas mus galutinai išgydomi. Benda-
nusilpimas — stoka apetito, menkėjimas (svorio netekimas)
praeina visiškai, kas pas mus gydomi.

Venerinės Ligos

TRIPERIS gydomas greit ir bet skausmo naujausiais metodois.

SIFILIS: 606 — 914. Odos ir kraujo ligos.

Klinikoje randasi LOVOS atvykusiems iš toliau nuo

1 peso į dieną.

MOTERIMS ATKIROŠ PATALPOS

Patarimui \$ 3. Mėnesinis abonetas nuo \$ 10 į mėnesį

Priėmimo valandos nuo 9 val. iki 12 ir nuo 15 iki 21 v.

Sekmadienais nuo 9 iki 12 val.

Kalbama: iusiškai ir vokiškai

Medicinos paslaptys griežtai išlaikomos.

SUIPACHA 28

**Didžiausias Buenos Aires
LIETUVIŠKAS VIEŠBUTIS**

STASIO PAVILIONIO

(Viena kvadra nuo Plaz Constitucion)

BERNARDO de IRIGYOEN 1692, kampas Gaselos

U. T. 23 Buen Orden—4675

Tikri lietuviški valgiai ir gerimai. Švarios lovos. Taip pat iš-
sinuojo atskiri kambariai. Kainoc labai pigiosi Švarūs ir man-
dag aptarnavimas.

KIKVIENĄ SEKMADIENI DARČMI ŠČIAI

Lietuvių ir lietuvių čia susirenka, ne tik čia linksma malou ir
lietuviškai.

Viešbutyje yra

DARBO BIURAS

Yra lietuvių advokatas kuris vedn visokias bylas ir sku nd

čibe pažiūrų skirtumo APSILANK